

JORDI BIGUES, CAP DE LLISTA DELS VERDS A LES ELECCIONS EUROPEES

Text: ALBERT PUNSOLA / Fotos: SANTI PUIG

"Volem influir al més alt nivell"

Jordi Bigues (Barcelona, 1955) té una rica trajectòria dins el moviment verd: com a periodista, activista, dinamitzador social i també com a polític. Des d'aquesta posició, no dubta a reconèixer uns quants errors importants comesos pels ecologistes.

Jordi Bigues va començar el seu compromís de lluita ecologista fa vint-i-cinc anys, en una campanya per protegir el Saler de València de l'especulació urbanística. Aquella jove militància el va dur a participar en un amplí ventall d'organitzacions (Acció Ecologista-Agró, la Casa Verda, Greenpeace i més) i a una prolífica activitat de periodista i d'escriptor. En la seva vida, hi conviuen, a parts iguals, l'acció i la reflexió. Fruit de les seves reflexions, ha elaborat una diagnosi crítica sobre l'àmbit polític del moviment ecologista, una diagnosi que vol servir de base a la renovació.

—*En què consisteix el que se'n diu la democràcia ambiental?*

—L'acció individual és imprescindible, però no suficient, per protegir el medi. Venim d'una tradició en què els grans canvis es dibuixen des de dalt en forma de grans projectes que després cal portar a la pràctica. Però les coses no funcionen així: els canvis importants han d'anar de baix a dalt. Els ciutadans tenim dret a saber què hi ha a la terra que trepitgem, a l'aire que respirem i als aliments que ingerim. En canvi, l'estat es reserva la informació sobre totes aquestes qüestions fonamentals; moltes catàstrofes s'haurien pogut evitar, si la informació hagués estat disponible a la societat. Democràcia ambiental pressuposa transparència, dret de participació i corresponsabilitat.

—*Que no existeix, això, ara?*

—El poder ho capgira tot. Ens demana que aju-

dem a fer una replega selectiva de les deixalles, que tinguem un comportament determinat..., sense oferir-nos mecanismes de participació i sense gens de voluntat de donar informació. Molta gent percep el moviment ecològic com un moviment prohibicionista que va contra tot. Ara, nosaltres creiem, contràriament, que el moviment ecològic representa un impuls de renovació democràtica molt important, i això, cal remarcar-ho, perquè encara queden elements residuals de l'ecologisme ancorats en una actitud purament reactiva.

—*Però moltes vegades la gent no utilitza els instruments que les administracions els posa a l'abast: per exemple, en el cas del reciclatge. Què en pensa?*

—L'experiència ens diu el fet contrari. Per exemple, en el cas del "residu mínim", en què es va començar planificant un sistema d'informació, de participació i de formació continuada, la resposta ha estat fantàstica. Ha fracassat on això no s'ha fet d'aquesta manera. Plans molt bons no tenen en compte la ciutadania.

—*Vostè va participar en l'administració pública a principi dels 80, en un moment que això no era gaire ben vist. Per què ho va fer?*

—Vaig participar en el Consell Assessor del Medi Ambient de la Diputació de València i en la Comissió Interministerial del Medi Ambient. Totes dues accions van ser per nosaltres una aposta de l'ecologisme de comprometre's amb la cosa pública, i efectivament, en aquells moments molts ho veien com vendre's al sistema. Totes dues experiències

"Massa vegades els ecologistes queden atrapats dins els pouets que han creat ells mateixos i que poden arribar a convertir-se en nínxols. Una certa tradició sectària ha dut a una atomització que hem pagat cara."

van ser decebedores, per la influència negativa que hi ha en el nostre país d'una administració pública molt afrancesada. En aquest sentit, és més interessant l'administració britànica, que no entén la possibilitat d'oferir responsabilitats sobre una qüestió determinada sense un consell assessor al qual s'ha d'explicar com es farà servir el pressupost, quines són les prioritats i quins són els objectius.

—*L'esquerra ja l'entén prou, la diversitat?*

—L'esquerra ha discutit durant molt de temps sobre la idea de la "casa comuna". A nosaltres, ens agradaria més el "prat comú". Un prat, en el sentit que hi hagués molta diversitat, que fos realment obert, que cada força hi tingués la seva autonomia, encara que pogués arribar a acords, però mantenint també la identitat i l'autonomia política i cultural. La biodiversitat ens diu que la complexitat, lluny de ser un problema, és un avantatge.

—*Com s'expliquen els partits ecologistes d'extrema dreta que hi ha en alguns països d'Europa?*

—Hi ha una tradició històrica alemanya de respecte a la natura que ha donat origen a un cert ecologisme d'extrema dreta. És un fenomen més aviat pintoresc, col·lateral, que no té gaire importància política, però que és molt cridaner. A casa nostra, per exemple, la gent de CEDADE va intentar, en el seu moment, de fer una secció ecològica lligada a la idea de la regeneració d'una Europa per als europeus. És veritat que l'extrema dreta i els partits verds són les dues úniques forces que creixen a Europa: coincideixen en això, però en res més. L'ecologisme és d'esquerres, malgrat les direccions polítiques de l'esquerra.

—*La victòria de l'ecologisme polític no faria desaparèixer els partits ecologistes?*

—L'impuls renovador del discurs ecològic té en els verds la seva principal força política. Molts ecologistes han desembocat en l'acció política quan, de fet, es volien moure en l'acció social, en l'acció associativa. A termini mitjà, no veig futur sense partits verds a Europa, perquè els partits verds no únicament han protagonitzat la defensa del medi sinó també la dels drets socials. Aquest és un aspecte important. El sistema de partits al qual ens trobem abocats és un sistema de dos grans partits, amb alguns de petits, com passa als EUA. Aquests partits petits seran en el futur de tall socialdemòcrata, i hi haurà un partit verd.

—*Així es mantindran els partits verds...?*

—Sí, perquè caldrà anar apujant el nivell. Nosaltres anem lleugers d'equipatge, però els partits institucionalitzats, siguin socialistes o de dretes, no

hi van, perquè tenen un conjunt de compromisos i interessos amb els poders econòmics establerts. És això que fa que l'assumpció total de certs principis per part d'ells mai no sigui possible. En aquesta dialèctica d'estira-i-arronsa, nosaltres hi som per fer pujar el sostre.

—*Però les desavinences dins el moviment fan que molts ciutadans comencin a sospitar que allò de què parlen en els seus discursos no sigui tan important com diuen que és. Es un fet.*

—Totalment d'acord. Moltes vegades, com a re-vulsiu, dic que en l'ecologisme hi ha molts il·luminats i poca llum. El moviment ecologista ha estat format per un conjunt de persones que han tingut la valentia de defensar la terra, de defensar la natura, sense tenir respostes a moltes preguntes, i en canvi, moltes vegades han caigut en la trampa de creure que tenien respostes per a tot sense copsar quines

eren les preguntes que realment els feia la societat. Massa vegades els ecologistes queden atrapats dins els seus pouets, que han creat ells mateixos, i que poden arribar a convertir-se en nínxols. Per desgràcia, una certa tradició sectària ha estat present en l'ecologisme, i això ha causat l'atomització que tots coneixem i que hem pagat cara

—*L'accés a quotes cada cop més altes de poder, no obliga a revisar alguns dogmes, com per exemple el del pacifisme?*

—Ho hem de fer. Es allò que deia abans de les preguntes i les respostes. Nosaltres teníem una resposta per als conflictes, i era que en cap circumstància no donaríem suport a la intervenció militar d'un estat contra un altre. Però la societat es demana com es pot impedir que el senyor Milosevic continuï matant els bosnians.

I hem de respondre-la, aquesta pregunta, no pas amb els ressorts que nosaltres puguem tenir, més o menys pre-establerts, sinó amb els que tenim disponibles en la circumstància concreta. Aquest és un dels grans problemes dels verds: resoldre la disjuntiva entre donar respostes a les autèntiques preguntes o inventar-se-les, les respostes. Jo diria que els Verds del Bundestag van tenir la valentia de dir que calia intervenir militarment a Bòsnia.

—*Aquest grau de realisme que demostra Fischer donant suport a l'OTAN no podria dur a actituds numantines dins els partits verds i a l'aparició de nous fonamentalismes?*

—Fischer ocupa la cartera més difícil per a un ecologista, que és la d'Afers Exteriors, precisament per demostrar que els verds volem influir en la política al més alt nivell i entrar amb força també en les institucions europees, allà on es prenen les grans

"Quan parlem de sobirania, volem anar més enllà dels continguts merament simbòlics: ens referim a la participació de la comunitat en la presa de decisions, amb instruments democràtics més amplis."

decisions. Al Parlament Europeu, volem tenir-hi una presència més important que no l'actual, amb representants dels estats espanyol i francès, per empènyer cap a una Europa més social i ecològica; però no podem oblidar la resolució de conflictes prioritaris, com el basc.

—Com veu la gran coalició de Maragall?

—Des del nostre punt de vista, Maragall s'equivoca quan creu que ha de buscar el centre: el que necessita són els vots transversals, com els que representen els verds o sectors importants del nacionalisme, que acceptarien una alternança de poder, si tinguessin garanties que no hi hauria passos enrere en qüestions com la sobirania nacional.

—Ha esmentat la sobirania. Quina és la seva visió sobre aquest punt?

—Nosaltres volem una Catalunya lliure i sense fronteres. Pensem que la sobirania està més en les possibilitats que tingui el nostre poble de defensar la seva identitat en l'àmbit europeu i de projectar-se en aquest àmbit que

no en cap altra cosa. En paraules de Joan Brossa, "em preocupa més la presència que no pas l'existència de Catalunya". Quan nosaltres parlem de sobirania volem anar més enllà dels continguts purament simbòlics o emblemàtics, ens referim a la participació de la comunitat en la presa de decisions, amb uns instruments democràtics més amplis. No ens interessa una Catalunya que s'assembli a Andorra, sinó a Dinamarca o a Suècia.

—I la Confederació dels Verds d'àmbit estatal, com s'ha d'entendre, a partir d'això que diu sobre la sobirania?

—Com el que és: una agrupació estratègica en què la sobirania dels partits que en formen part no és solament un dret, sinó una exigència. Cadascun dels partits associats té una quota en la presa de decisions, segons els seus membres i la seva representació.

—Hi ha fonamentalisme tecnològic? —L'integrisme científicista s'expressa amb la fórmula I+D (investigació més desenvolupament), i seria bo de substituir-la per I+S (innovació més seny). Hem d'enfrontar-nos amb el fonamentalisme tecnològic dominant, que creu que les solucions són purament tecnocràtiques, o que diu que el canvi climàtic es podrà aturar perquè els científics trobaran no se sap ben bé què un dia d'aquests.

complir. Aquesta regulació concertada ha de substituir la regulació tradicional imposada per l'administració, o l'autoregulació defensada per sectors empresarials, perquè tant l'una com l'altra no són operatives. Quan les associacions europees de consumidors es desenvolupin en el nou marc de l'Europa unida, ja no seran possibles acords tan vergonyosos com el que ha permès que els aliments transgènics no siguin clarament identificats al mercat.

—Com serà l'ecologisme del segle XXI?

—Menys presoner dels bidlegs, i més a prop del pensament ètic i de l'economia. La càrrega espiritual també hi serà molt important, i ajudarà molt a tenir un enfocament global. Hem d'entendre que l'entorn no es troba únicament a l'Antàrtida o al Montseny o a la Serra d'Aitana, sinó que també abasta tot allò que hem creat artificialment.

—Des de la seva perspectiva de cap de llista dels Verds d'àmbit estatal per a les eleccions europees, quina Europa voldria?

—Doncs una Europa més oberta a la immigració, amb més sobirania per a les nacions i menys poder per als estats, en què la solidaritat fos un valor primordial. Hem de denunciar un enorme dèficit en el funcionament de les institucions, com ara l'arraconament del Parlament Europeu a l'hora de les decisions. També volem una revisió del fons estructural. Ens interessa tant que la riquesa es distribueixi bé com que aquest fons tingui un ús respectuós amb el medi. D'una altra banda, les grans empreses multinacionals pressionen molt, tant la Comissió com el Parlament, perquè admetin una major desregularització, i nosaltres proposem una nova regulació que no doni tant de pes a l'administració i més importància als ciutadans. Cada agent (empreses, municipis, sindicats...) ha d'adquirir compromisos en allò que li pertoca de

